

Từ ngọn lửa cách mạng đến ánh sáng từ bi

ISSN: 2734-9195 08:25 09/11/2025

Từ ngọn lửa cách mạng năm xưa, hãy thắp lên ánh sáng từ bi hôm nay. Đó là con đường mà đạo pháp đã đi, đang đi, và sẽ không bao giờ dừng bước.

Tác giả: **Nhất Long**

Tham luận tại Hội thảo khoa học "Đạo Phật Với Cách Mạng Việt Nam" tổ chức ngày 25/08/2025, tại chùa Quán Sứ, Hà Nội

Tám mươi năm, kể từ ngày dân tộc vùng lên giành quyền sống chính danh trên cõi đất thiêng Việt Nam, một thời khắc chuyển mình giữa sinh tử và tái sinh. Mùa thu 1945, trong khí thế sục sôi của lòng dân, giữa tiếng hô "Việt Nam độc lập" vang vọng từ núi rừng đến thành thị, có bóng dáng thâm lặng của chư Tăng, Phật tử đang góp công, góp trí, góp thân mà không nêu danh, chẳng kể ơn. Đạo pháp, từ đó, không chỉ là con đường tâm linh, mà còn là khí phách âm thầm của tình yêu Tổ quốc.

Lửa Tháng Tám - Lòng dân trời dậy

Cách mạng Tháng Tám, Chỉ thị "Tổng khởi nghĩa" được khởi phát từ ngày 13 tháng 8 năm 1945, kết tinh khát vọng tự do từ hàng vạn trái tim – đã đưa dân tộc thoát khỏi ách nô lệ, mở ra trang sử mới. Ngày 2 tháng 9, tại Quảng trường Ba Đình, bản Tuyên ngôn Độc lập vang lên như lời nguyện thiêng liêng của cả giống nòi: "Nước Việt Nam có quyền được hưởng tự do và độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do độc lập".

Hình ảnh chỉ mang tính chất minh họa

Giữa dòng chảy vĩ đại đó, Phật giáo không ngoài cuộc. Đó là những ngôi chùa nông thôn lặng lẽ nuôi giấu cán bộ; là vị Tăng dâng trọn cốc gạo độ nhật cho nghĩa quân hành sự; là lớp cư sĩ áo vải, tâm Bồ-tát, chân lấm tay bùn nhưng tâm son gìn giữ cơ đồ.

Hòa thượng Thích Mật Thể, người viết nên “Việt Nam Phật giáo sử luận” – là một trí giả tu hành, yêu nước sâu xa. Hòa thượng Thích Trí Hải – dẫn thân vì đạo pháp và dân tộc, để lại trong hậu thế hình ảnh nhà sư tay cầm kinh sách, tâm hướng cứu dân. Chư vị tiền nhân ấy, dầu không khởi xướng một đoàn quân, vẫn truyền lửa bằng tâm huyết, bằng sự hiện diện trong lòng dân.

Ánh Từ bi - Từ độc lập đến đạo đức

Sau ngày đất nước độc lập, lòng dân ổn định, Phật giáo bước vào một giai đoạn mới: từ phục vụ kháng chiến đến tham gia kiến thiết đạo đức xã hội. Từ những năm 1951, Phật giáo ba miền quy tụ thành Tổng Hội Phật Giáo Việt Nam, đặt nền móng cho sự thống nhất tổ chức và tư tưởng.

Hình minh họa tạo bởi AI

Năm 1964, trong bối cảnh biến động miền Nam, Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất ra đời, tiếng nói của trí thức, của tâm linh, và của trách nhiệm công dân. Những vị danh Tăng như Cố Hòa Thượng Trí Quang, Cố Hòa Thượng Thiện Hoa, Cố Hòa Thượng Thiện Hòa... không chỉ tu hành thanh tịnh mà còn là người cất tiếng giữa thời đại, nói lên ước vọng hòa bình, công lý, tự do và đoàn kết.

Năm 1981, trong tinh thần hòa hợp, Giáo hội Phật giáo Việt Nam chính thức được thành lập, thống nhất Tăng Ni cả nước. Đây không chỉ là sự kiện tổ chức, mà là minh chứng hùng hồn rằng: khi đất nước thống nhất, đạo pháp cũng thuận duyên hòa hợp, đồng hành cùng dân tộc trong mọi nẻo nhân sinh.

Từ đó đến nay, Phật giáo ngày càng hiện diện sâu sắc trong công tác từ thiện, giáo dục, hoằng pháp, giữ gìn thuần phong mỹ tục, nối tiếp ánh sáng từ bi lan tỏa từ thế hệ khai quốc đến thời kỳ hội nhập.

Tọa đàm khoa học - lắng nghe lịch sử, định hướng tương lai

Tọa đàm khoa học do Giáo hội Phật giáo Việt Nam tổ chức nhân dịp kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2-9 là một bước đi trang nghiêm mà đầy trí tuệ. Đây không chỉ là sự kiện tưởng niệm, mà còn là nơi lắng nghe lịch sử bằng tâm học giả và trái tim hành đạo.

Hình ảnh chỉ mang tính chất minh họa

Bởi lẽ, Phật giáo không thể chỉ là hồi ức. Đạo pháp phải là hành động. Tọa đàm là lúc Tăng Ni, trí thức Phật tử và giới học thuật cùng ngồi lại, đặt ra câu hỏi then chốt:

- Làm sao để truyền thống yêu nước của Phật giáo tiếp tục được thắp lên trong thế hệ trẻ?
- Làm sao để giáo lý từ bi trở thành nền tảng đạo đức xã hội thời đại mới?
- Làm sao để Tăng Ni không chỉ là người tu hành, mà còn là người kiến tạo giá trị?

Một cuộc tọa đàm có thể không thay đổi thế sự, nhưng chắc chắn sẽ khơi lên những tầng sóng mới trong lòng người, nhất là khi nó khởi nguồn từ ánh sáng của trí tuệ và lý tưởng vì dân vì nước.

Chính pháp với dân tộc - Không hai

Trải tám mươi năm, từ ngày đất nước giành quyền tự chủ, ánh sáng của chánh pháp chưa bao giờ tắt. Lửa cách mạng thắp lên bằng máu và khát vọng. Ánh sáng từ bi giữ vững bằng đức hạnh và lòng người.

Phật giáo Việt Nam hôm nay là sự tiếp nối mạch nguồn bất diệt ấy. Chùa không chỉ là nơi thờ tự, mà là trung tâm tinh thần, nơi hun đúc nhân cách, lan tỏa yêu thương, gìn giữ hiền lương. Tăng sĩ không chỉ là người trì giới, mà là người giữ đạo lý cho đời, vững lòng giữa thời loạn lý tưởng.

Từ ngọn lửa 1945, đến ánh sáng 2025, Phật giáo Việt Nam đã, đang và sẽ luôn cùng dân tộc dựng xây một tương lai hòa hợp, giàu tình người và đầy bản lĩnh.

Tiếp bước tổ tiên, thắp lên từ bi

Kỷ niệm không phải để hoài niệm, mà để tiếp bước. Nhìn lại tám mươi năm, ta không chỉ thấy chiến công, mà còn thấy nhân tâm. Không chỉ thấy khói súng, mà còn thấy ánh sáng thiền môn. Đó là ánh sáng của những người con Phật, đi trong đời không tìm vinh danh, nhưng sống để phụng sự, hiến dâng và giác ngộ.

Hôm nay, khi đất nước yên bình, lòng người đôi khi chêngh vênh, thì ánh sáng từ bi càng cần thiết hơn bao giờ hết. Để thắp sáng nội tâm. Để hóa giải oán kết. Để giữ nước bằng tâm, dựng nước bằng đức.

Từ ngọn lửa cách mạng năm xưa, hãy thắp lên ánh sáng từ bi hôm nay. Đó là con đường mà đạo pháp đã đi, đang đi, và sẽ không bao giờ dừng bước.

Tác giả: **Nhất Long**

Tham luận tại Hội thảo khoa học "Đạo Phật Với Cách Mạng Việt Nam" tổ chức ngày 25/08/2025, tại chùa Quán Sứ, Hà Nội